

1. SPOTKANIA PREZESA SEP
2. SPOTKANIE CZŁONKÓW WSPIERAJĄCYCH
3. III POSIEDZENIE GRUPY INICJATYWNEJ UTWORZENIA RADY FIRM PRZEMYSŁU ELEKTROTECHNICZNEGO I ENERGETYKI SEP
4. ŻŁOTY INŻYNIER 2016
5. W ODDZIAŁACH SEP
6. Z ARCHIWUM SEP
7. XLI KONKURS IM. PROF. M. POŻARYSKIEGO
8. III FORUM KOBIET SEP
9. KONKURS NA NAJAKTYWNIJSZE KOŁO SEP
10. KALENDARIUM
11. OSOBOWOŚĆ NAUKI
12. WARTO PRZECZYTAĆ

1. SPOTKANIA PREZESA SEP

Prezes SEP Piotr Szymczak 28 lutego br. spotkał się z władzami Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej. W spotkaniu udział wzięli również dziekan prof. Lech Grzesiak. Tematem spotkania były sprawy związane z przygotowaniem do jubileuszu 100-lecia SEP.

oprac. Małgorzata Gregorczyk - Dział Prezydyjalny Biura SEP

2. SPOTKANIE CZŁONKÓW WSPIERAJĄCYCH

W dniu 28 lutego br., w sali konferencyjnej Biura SEP w Warszawie, odbyło się spotkanie z członkami wspierającymi SEP. Gospodarzami spotkania byli: Piotr Szymczak – prezes SEP oraz Jacek Kuciński – sekretarz generalny SEP.

W spotkaniu wzięli udział również Ryszard Migdalski – dyrektor ZIAD Bielsko-Biała oraz wiceprzewodniczący Centralnej Komisji ds. Współpracy Firm Przemysłu Elektrotechnicznego SEP.

Naszymi gośćmi byli **przedstawiciele firm – członków wspierających SEP:**

Remigiusz Chmielewski – przedstawiciel JEAN MUELLER Polska,

Wojciech Piłatowicz - główny specjalista w Departamencie Koordynacji Inspekcji -Urząd Dozoru Technicznego,

Ewa Mieczkowska – dyrektor-doradca ds. sektora energetyki - IFS World,

Aleksander Gul - dyrektor ds. rozwoju biznesu – ABB,

Wiesław Wilczyński – dyrektor – Instytut Elektrotechniki,

Andrzej Żak - dyrektor techniczno-handlowy - ORW-ELS,

Jerzy Bujok – Krajowa Izba Gospodarcza,

Ryszard Marcińczak – Warszawska Izba Gospodarcza,

Andrzej Dobrowolski – Wojskowa Akademia Techniczna,

Andrzej Pokorski, Elżbieta Nowicka – Schneider Electric Polska

Firma Schneider Electric Polska chciałaby zostać członkiem wspierającym SEP.

Program

spotkania obejmował:

przedstawienie informacji

na temat postępu prac dotyczących

nowelizacji statutu SEP, szczególnie roli członków wspierających SEP,

informację na temat przygotowań do jubileuszu 100-lecia SEP,

omówienie inicjatywy powołania Rady Firm Przemysłu Elektrotechnicznego i Energetyki SEP w pierwszym kwartale 2017 r.,

Przedstawienie ciekawej oferty SEP dla członków wspierających, w tym szerokiej możliwości promocji na stronie internetowej SEP.

Uczestników spotkania powitał Piotr Szymczak – prezes SEP, przedstawił też ideę utworzenia Rady Firm Przemysłu Elektrotechnicznego i Energetyki SEP, której źródłem jest chęć powrotu SEP do „korzeni”, czyli ścisła współpraca z przemysłem. Powołanie Rady stanowi początek nowej strategii działań na rzecz wsparcia przemysłu elektrotechnicznego. Prezes przedstawił również koncepcję powołania ekspertów SEP, którzy reprezentowali by nasze stowarzyszenie w debatach dotyczących branży elektryki, jak również w radiu, telewizji.

Jacek Kuciński – sekretarz generalny SEP omówił projekt programu działań Rady oraz projekt regulaminu.

Zadaniem Rady będzie: inspiracja działań merytorycznych, opiniowanie wybranych zagadnień, wg potrzeb określanych przez przedstawicieli przemysłu, lobbowanie na rzecz rozwoju przemysłu elektrotechnicznego, opracowywanie raportów. Prezes SEP zachęcił do czynnego włączenia się w obchody jubileuszu 100-lecia SEP.

W spotkaniu udział wzięli również pracownicy Biura SEP, którzy omówili następujące kwestie. Mariusz Poneta zaprosił do udziału w III Sympozjum Historii Elektryki, które odbędzie się w dniach 16-17 listopada 2017 r. we Wrocławiu. Krzysztof Lewandowski przedstawił możliwości promocji członkom Wspierającym SEP na stronie internetowej SEP.

Fot. 1. Uczestnicy spotkania.

W czasie dyskusji podkreślono, jak bardzo istotna jest rola SEP w wypracowaniu jednolitego stanowiska branży, wskazywanie konkretnych problemów i sposobów ich rozwiązywania przy wykorzystaniu potencjału polskich firm elektrotechnicznych.

Aktualnie prowadzone są w różnych środowiskach konsultacje dotyczące powołania Rady Firm Przemysłu Elektrotechnicznego i Energetyki SEP. III Posiedzenie Grupy Inicjatywnej utworzenia Rady Firm Przemysłu Elektrotechnicznego i Energetyki SEP, odbędzie się 1 marca 2017 r., w czasie XX Międzynarodowych Targów Energetyki i Elektrotechniki ENEX w Kielcach.

SEP liczy na wsparcie członków wspierających przy organizacji ważnych: imprez, konferencji, debat.

oprac. i fot. Anna Dziecioł - Dział Naukowy Biura SEP

3. III POSIEDZENIE GRUPY INICJATYWNEJ UTWORZENIA RADY FIRM PRZEMYSŁU ELEKTROTECHNICZNEGO I ENERGETYKI SEP

III Posiedzenie Grupy Inicjatywnej utworzenia Rady Firm Przemysłu Elektrotechnicznego i Energetyki SEP odbyło się 1 marca 2017 r. w sali konferencyjnej Targów Kielce w trakcie XX Międzynarodowych Targów Energetyki i Elektrotechniki ENEX. Spotkaniu przewodniczył prezes SEP Piotr Szymczak. Powitał uczestników spotkania, a następnie przedstawił ideę utworzenia Rady.

Rada Firm Przemysłu Elektrotechnicznego i Energetyki SEP powstanie w miejsce istniejącej dotychczas Centralnej Komisji ds. Współpracy Firm Przemysłu Elektrotechnicznego SEP (CKds.WFPE_SEP), której przewodniczącym jest Piotr Szymczak – prezes SEP.

Powołanie Rady przy Zarządzie Głównym SEP stanowi początek nowej strategii działań na rzecz wsparcia przemysłu elektrotechnicznego, pod patronatem Ministerstwa Energii. SEP chciałby aktywnie współpracować z Ministerstwem Energii i być inicjatorem podejmowania wszelkich tematów z branży elektryki.

Prezes SEP zaprezentował projekty regulaminu i programu Rady, przygotowane przez CKds.WFPE_SEP.

Omówił dokładnie **projekt programu działań Rady**, który ma obejmować cztery następujące obszary strategiczne, w ramach których będą prowadzone specjalistyczne działania operacyjne:

Działania Rady na rzecz rozwoju polskiego przemysłu,

Działania Rady na rzecz firm/członków Rady,

Działania Rady na rzecz młodzieży,

Zadania Rady wobec SEP.

Oprócz Rady, SEP chce stworzyć grupę ekspertów SEP, którzy będą opiniować akty prawne, reprezentować SEP w radiu i telewizji.

W czasie dyskusji podkreślono, jak bardzo istotna jest rola SEP w wypracowaniu jednolitego stanowiska branży, wskazywanie konkretnych problemów i sposobów ich rozwiązywania przy wykorzystaniu potencjału polskich firm elektrotechnicznych.

Ryszard Migdalski – dyrektor ZIAD Bielsko-Biała pozytywnie wypowiedział się o programie Rady i stwierdził, że należy jak najszybciej podjąć przewidziane w nim działania. Ich efekty ukażą rzeczywiste możliwości Rady i zachęcą inne firmy do wstąpienia do Rady i udziału w jej pracach.

Edward Ziąja – prezes Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych we Wrocławiu uznał ideę powołania Rady za bardzo dobrą, Rada działałaby w imieniu i na korzyść firm przemys-

ślu elektrotechnicznego i energetycznego. Do tej pory firmy musiały same borykać się z problemami, teraz Rada byłaby ich reprezentantem i pomagałaby np. w kontaktach z władzami.

Fot. 2. Prezes SEP Piotr Szymczak prowadzi zebranie.

Piotr Szymczak – prezes SEP podkreślił, jak istotne jest lobby, które będzie działać na rzecz polskiej elektryki. Po utworzeniu Rady SEP mógłby być katalizatorem spotkań, konferencji techniczno-naukowych. W dobie ogromnej konkurencji na rynkach światowych i europejskich, będziemy wspólnie dbać o nasze polskie wyroby i polską elektrykę. Chcielibyśmy, aby elity rządowe dostrzegły nas i nasze problemy. Będziemy dążyć do organizacji spotkań z Ministrem Krzysztofem Tchórzewskim, przynajmniej raz na pół roku, celem omówienia nurtujących nas spraw.

Uroczyste ukonstytuowanie Rady Firm Przemysłu Elektrotechnicznego i Energetyki SEP, planowane jest na 9 maja 2017 r., dokładnie w 100. rocznicę powołania Związku Firm Elektrotechnicznych.

Oprac. i fot. Anna Dziecioł - Dział Naukowy Biura SEP

4. ŻŁOTY INŻYNIER 2016

W poniedziałek - 27 lutego 2017 r. w WDT NOT w Warszawie odbyło się ogłoszenie laureatów XXIII edycji plebiscytu czytelników organizowanego przez najstarsze polskie czasopismo naukowo-techniczne *Przegląd Techniczny* o tytuł „Złotego Inżyniera”. Galę prowadził red. Roman Czejarek z I programu Polskiego Radia, także inżynier.

Uroczystość otworzyła Ewa Mańkiewicz-Cudny - prezes Federacji SNT NOT i redaktor naczelna *Przeglądu Technicznego*, wręczała także statuetki w towarzystwie prof. Michała Kleibera i Tomasza Żuchowskiego – podsekretarza stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa.

Po zakończeniu części oficjalnej odbyła się część artystyczna, podczas której wystąpił dwuosobowy zespół akordeonistów - Pomarszczeni.

Transmisja on-line została przeprowadzona dzięki telewizji KELE Ostrołęka i Radzie Terenowej FSNT-NOT w Ostrołęce. W imieniu Prezesa SEP w uroczystości uczestniczył Jacek Kuciński – sekretarz generalny SEP.

Miło poinformować, że wyróżniony tytułem „Złotego Inżyniera 2016” - w pierwszy raz ustanowionej kategorii - działacz FSNT NOT - został SEP-owiec prof. dr hab. inż. Jerzy Klamka, redaktor naczelny czasopisma SEP *Elektronika*, miesięcznika naukowo-technicznego.

Serdecznie gratulujemy.

oprac. Ewa Materska - Biuro SEP

5. W ODDZIAŁACH SEP

W ODDZIALE BIAŁOSTOCKIM

BAL ELEKTRYKA 2017

Kultywując wieloletnią tradycję, białostoccy elektrycy, członkowie SEP oraz ich przyjaciele corocznie bawią się na swym wielkim Balu Elektryka. Zwykle dzieje się to w przedostatnią sobotę karnawału. W tym roku Bal Elektryka 2017 odbył się 18 lutego w restauracji „Camelot” w Białymstoku. Była to już 47. edycja tego wydarzenia, organizowanego przez Zarząd Oddziału Białostockiego SEP. W tegorocznej imprezie brało udział wyjątkowo dużo, bo aż ponad 350 osób. Na wstępie powitali ich wiceprezesi Zarządu Oddziału Białostockiego SEP kol. Paweł Mytnik i kol. Bogumiła Pawluk – szefowa komitetu organizacyjnego Balu, a także współorganizatorzy kol. Dorota Dunaj i kol. Robert Pruszyński. Kol. Paweł Mytnik życzył wszystkim wspaniałej zabawy i zaprosił już teraz na przyszłoroczny Bal Elektryka Oddziału Białostockiego SEP.

W trakcie trwania doskonale zorganizowanej imprezy nie zabrakło: dobrej muzyki do tańca, smacznegojadła, atrakcji w postaci pokazu wysokiego kunsztu zespołu breakdancerów z „Domu Latających Tancerzy” oraz losowania niespodzianek w loterii fantowej, w tym m.in. bezpłatnego zaproszenia na przyszłoroczny Bal Elektryka 2018. Na „stołach sołtysa” kuchnia serwowała przysmaki regionalnej kuchni, z babką ziemniaczaną i pieczonymi prosiaczkami na czele. Zabawa trwała prawie do białego rana. Niestety pozostaje już tylko wspomnieniem, które będzie utrwalone w fotograficznych i pisanych relacjach w oddziałowym biuletynie i na stronie internetowej.

Fot. 3. Wiceprezes Zarządu Oddziału Białostockiego SEP Kol. Paweł Mytnik wraz z organizatorami (od lewej) kol.kol. Bogumiłą Pawluk, Robertem Pruszyńskim i Dorotą Dunaj witają uczestników białostockiego Balu Elektryka 2017 (fot. Sławomir Dmochowski).

Fot. 4. Uczestnicy Balu Elektryka 2017 (fot. Paweł Mytnik).

oprac. Paweł Mytnik - Oddział Białostocki SEP

W ODDZIALE KRAKOWSKIM

1 marca 2017 r. w Domu Technika NOT w Krakowie odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Delegatów Oddziału Krakowskiego SEP połączone z Plenarnym Rocznym Zebraniem Sprawozdawczym Zarządu Oddziału. Zgromadzeniu przewodniczył prezes honorowy Oddziału Krakowskiego SEP kol. Janusz Kłodos.

W trakcie Zgromadzenia:

Prezes Oddziału Krakowskiego SEP kol. Jan Strzałka z upoważnienia prezesa SEP dokonał wręczenia odznaczeń i medali stowarzyszeniowych,

- dokonano podsumowania i wręczenia dyplomów i nagród pieniężnych dla 6 kół uczestniczących w Konkursie na najaktywniejsze Koło SEP w 2016 r.,
- przedstawiono i przyjęto sprawozdanie merytoryczne i finansową ocenę działalności, dokonaną przez Oddziałową Komisję Rewizyjną i informację Oddziałowego Sądu Koleżeńskiego,
- przyjęto uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego i podziału zysku.

Fot. 5. Uczestnicy Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów Oddziału Krakowskiego.

oprac. i fot. Oddział Krakowski SEP

W ODDZIALE RADOMSKIM

W dniu 28 lutego 2017 r. odbyło się spotkanie zorganizowane przez zarząd Koła SEP w Skarżysku-Kamiennym z udziałem firmy ABB i przedstawicielami firmy ZPUE Włoszczowa. W spotkaniu dość licznie uczestniczyli miejscowi działacze SEP, jak również członkowie i sympatycy z odległych miejscowości, m.in. ze: Zwolenia,

Fot. 6. Uczestnicy w trakcie szkolenia.

Kozienic, Końskich czy Radomia. Podczas spotkania zaprezentowano najnowsze rozwiązania rozłączników bezpiecznikowych, które spełniają najwyższe wymagania bezpieczeństwa, w tym przepisy normy EN/IEC 60947-3. Rozwiązania konstrukcyjne rozłączników zapewniają osobom obsługującym i konserwującym wysoki poziom bezpieczeństwa. Kolejnym punktem spotkania było omówienie zasad działania automatycznych przełączników, które w stacjach awaryjnych potrafią przełączyć się z zasilania podstawowego na rezerwowe w sposób bezprzerwowo.

Następnie zaprezentowano sensory prądowe i napięciowe. W konstrukcjach sensorów brakuje rdzeni ferromagnetycznych, co znacznie wpływa na obniżenie strat, ale i eliminuje wpływ nieliniowości i szerokości krzywej histerezy na sensor, co prowadzi do bardzo dokładnych i liniowych odpowiedzi w szerokim zakresie dynamicznym mierzonych wartości. W ostatnim punkcie omówiono sieci typu smart grid. Przykłady wdrożeń na całym świecie inteligentnej sieci pokazują jej zalety. Powstałe sieci przyczyniły się do redukcji przerw w zasilaniu i poprawy jakości energii elektrycznej dostarczanej do odbiorców. Podczas spotkania padło wiele pytań, na które odpowiedzieli przedstawiciele firmy ABB.

oprac. i fot. Piotr Brzeziński

W ODDZIALE RZESZOWSKIM

W dniu 2 marca br., odbyło się zebranie założycielskie nowego koła SEP przy Uniwersytecie Rzeszowskim na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym w Katedrze Mechatroniki. Pierwszym prezesem koła został kol. Piotr Prach. Z inicjatywą założenia Koła wyszli studenci II i III roku, działający w kole naukowym Mechatron. Młodzi kandydaci do Koła zostali zapoznani z działalnością Stowarzyszenia w Oddziale i w skali całego kraju. Na spotkaniu otrzymali plan działania Oddziału Rzeszowskiego SEP na 2017 r. Jest to trzecie koło SEP powołane w Rzeszowie wśród studentów (dwa koła już istnieją na Politechnice Rzeszowskiej). Jest to też pierwsze Koło założone na Uniwersytecie Rzeszowskim w całej historii tej uczelni. Młodym Kolegom i Koleżankom nowego Koła życzymy wielu pomysłów na działalność stowarzyszeniową oraz szybką integrację z członkami Oddziału, szczególnie z kołami SEP działającymi na Politechnice.

Fot. 7. Członkowie-założyciele pierwszego Koła SEP na Uniwersytecie Rzeszowskim, w niebieskiej koszuli - kol. prezes Piotr Prach.

oprac. i fot. Bolesław Pałac - Oddział Rzeszowski SEP

6. Z ARCHIWUM SEP

W 1927 r. pisaliśmy, że...

w marcu opublikowano statystykę produkcji energii elektrycznej w Wielkiej Brytanii za okres 1923–1925. W końcu 1925 r. w Wielkiej Brytanii znajdowało się 565 zakładów mających prawo do dostarczania energii, z czego 541 zakładów było nastawionych typowo na dostarczanie energii elektrycznej. Ogólna moc zainstalowana w zakładach elektrycznych wyniosła 3 723 514 kW, a moc przyłączona wyniosła 6 434 941 kW. Przeciętny przyrost roczny mocy w tym okresie wyniósł 300 000 kW czyli 10%. Moc poszczególnych elektrowni wahała się od 15 kW do 106 780 kW. Elektrowni o mocy powyżej 25 000 kW było 45 (10% ogólnej liczby zakładów wytwórczych). Elektrowni o mocy ponad 10 000 kW w końcu roku 1925 r. było 87 jednostek. Cały przemysł elektryczny zatrudniał pod koniec 1925 r. 41 392 osoby, wliczając w to personel urzędniczy jak również robotniczy. Między rokiem 1923 a 1925 zarejestrowano wzrost o 5000 osób.

w marcu opublikowano porównanie tabeli taryf maksymalnych w grudniu 1926 r. w miastach powyżej 40 tys. mieszkańców.

Miasto	Liczba ludności w tys.	Taryfa (gorsze)	
		Światło	Siła
Warszawa	1000	73	35
Łódź	501,85	80-90	28-32
Kraków	220	55-75	35
Lwów	220	60-72	40
Poznań	169,8	55	30
Wilno	129	75	60
Lublin	108,3	110	-
Bydgoszcz	102,42	65	30
Sosnowiec	89	63	33
Częstochowa	83,72	96	42
Białystok	76,95	100	54
Radom	62	75	44
Kielce	50	93	43
Toruń	41	60	30

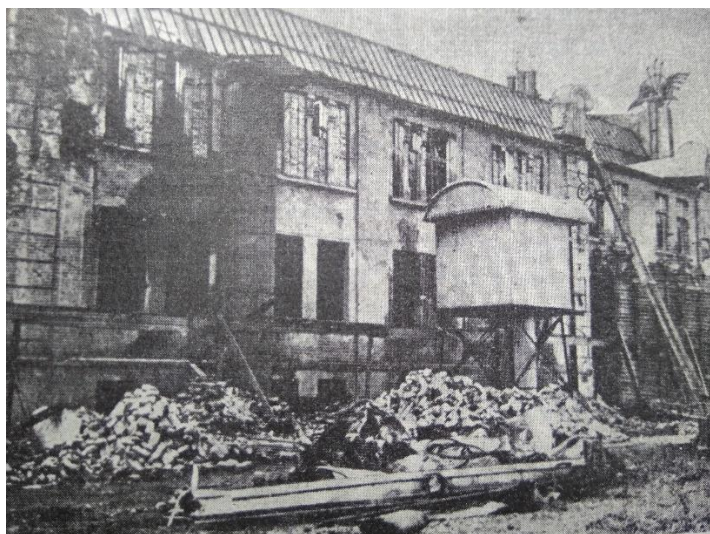
W 1937 r. pisaliśmy, że...

w marcu opublikowano artykuł inż. M. Altenberga i inż. S Kozłowskiiego „Działalność elektryfikacyjna miasta Lwowa”, w którym opisano historię elektryfikacji miasta.

Działalność elektryfikacyjna sięga roku 1894, kiedy w mieście odbyła się Wystawa Krajowa. Na potrzeby wystawy wybudowano we Lwowie 6-kilometrowy odcinek elektrycznego tramwaju. Uroczyste uruchomienie odbyło się 21 kwietnia 1894 r. Była to pierwsza instalacja w dawnym państwie Austriackim i czwarta w Europie zelektryfikowana linia tramwajowa. Linia ta biegła od Dworca Głównego w stronę placu wystawowego. Na potrzeby tej linii zbudowano elektrownię przy ul. Wóleckiej, elektrownia wyposażona była w dwa zespoły parowo-elektryczne po 200 KM, które początkowo służyły do zasilania 16 wagonów elektrycznych.

W 1900 r. rozszerzono działalność elektrowni jako jednostkę oświetlenia publicznego i rozbudowano ją o dalsze zespoły, ponadto ustawiono 2 baterie akumulatorowe o łącznej mocy 500 KM. Rozbudowano sieć kabli na prąd stały o napięciu 2×220 V, w tym wypadku moc zakładu wystarczyła na oświetlenie ok. 6000 żarówek. W związku z dalszą rozbudową zakładu w 1907 r. magistrat miasta przyznał zakładowi kredyt na kwotę 14 mln koron austriackich. W 1908 r. wybudowano nową centralę elektryczną na Persenkówce o powierzchni 4340 m², która zaopatrzona została w trzy zespoły parowo-elektryczne, każdy po 1260 kVA i 2000 KM oraz sześć kotłów parowych po 260 m². Centrala ta wytwarzała prąd zmienny trójfazowy o napięciu 5500 V i 50 okresach, który przekształcany był w mieście w osiemdziesięciu jeden stacjach transformatorowych na prąd o napięciu 110 V. Elektrownia na Wólce przekształcona została na stację przetwornic dla tramwajów miejskich. W okresie 1908-1914 moc elektrowni wzrosła do 10 630 kVA i roczna produkcja do ok. 12 mln kWh przy najwyższym rocznym obciążeniu 4400 kW.

I wojna światowa znacząco uszkodziła elektrownię, ostatecznego ciosu zadały elektrowni wojska ukraińskie, które doprowadziły do zatrzymania działalności elektrowni na pół roku w 1919 r.

Fot. 8. Elektrownia na Persenkówce po zakończeniu działań wojennych w 1919 r.

W okresie powojennym rozpoczęto odbudowę elektrowni, przy okazji w latach 1920-1925 znacząco zwiększono moc elektrowni z 12 mln do 20 mln kWh przy wzroście obciążenia szczytowego z 4400 na 7100 kW. W ramach rozbudowy postawiono w 1925 r. nowy turbosespół o mocy 7500 kVA na miejscu jednej maszyny parowej i wymieniono osiem starych 15-atmosferycznych kotłów na cztery nowe 22-atmosferowe kotły, każdy po 400 m² - spowodowało to wzrost produkcji do 34 mln kWh przy szczytowym obciążeniu do 11 100 kW.

W latach 1930-1932 rozpoczęto budowę sieci okręgowej we Lwowie i okolicznych powiatach. Rozwój projektu spowodował powstanie w 1932 r. spółki akcyjnej Zakład Elektryczny Okręgu Lwowskiego. Stan rozbudowy na koniec 1936 roku wyglądał następująco: wybudowano 329 km sieci, zamontowano 3357 liczników, 33 275 żarówek, 709 lamp ulicznych, motorów i przyrządów było 834. Dzięki rozbudowie sieci powstało 9 nowych zakładów przemysłowych, 18 istniejących zakładów przeszło na zasilanie elektryczne. W dalszych planach rozbudowy sieci było uwzględnienie elektryfikacji w skali państwowej. Plan obejmował przeprowadzenie magistrali do Przemyśla (97 km) o napięciu 100-150 kV. Drogą tą miało nastąpić połączenie z elektrownią w Mościcach, tworząc państwową szynę południową Lwów - Mościce dla transportu energii elektrycznej do woj. podkarpackiego.

W 1967 r. pisaliśmy, że...

w marcu opublikowano w *Wiadomościach Elektrotechnicznych* w dziale Ciekawostki Stare i Nowe informację o tym, że latem 1753 r. ukazało się w gazetach petersburskich ogłoszenie, którego autorem był M.W. Łomonosow. Ogłoszenie było następującej treści: *Sankt-Petersburska Akademia Nauk zwraca się do wszystkich badaczy przyrody, by za normalnym wynagrodzeniem stu czerwońców wskazali do dnia pierwszego miesiąca czerwca 1755 roku istotną przyczyną powstawania siły elektrycznej i przedstawili dokładną jej teorię.* Według informacji wynagrodzenie nigdy nie zostało wypłacone w związku z brakiem złożenia takich wyjaśnień.

W 1977 r. pisaliśmy, że...

4 marca miała miejsce 100. rocznica urodzin inż. Zygmunta Okoniewskiego, pioniera przemysłu maszyn elektrycznych i transformatorów w Polsce, prezesa SEP. W związku z tak doniosłą rocznicą Zarząd Główny opublikował krótką informację dotyczącą życiorysu Zygmunta Okoniewskiego.

oprac. Mariusz Poneta

źródło: Przegląd Elektrotechniczny nr 5/1927 r.

Przegląd Elektrotechniczny nr 5/1937 r.

Wiadomości Elektrotechniczne nr 3/1967 r.

Serwis Prasowy nr 5/1977 r.

Fot. Przegląd Elektrotechniczny nr 5/1937 r.

7. XLI KONKURS IM. PROF. MIECZYŚŁAWA POŻARYSKIEGO

Na podstawie Uchwały podjętej przez Zarząd Główny SEP z 23 lutego 2017 r. powołany został skład jury Konkursu im. prof. M. Pożaryskiego.

Przewodniczący - prof. dr hab. inż. Andrzej Wac-Włodarczyk

Wiceprzewodniczący - prof. dr hab. inż. Andrzej Kapłon

Członkowie - prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski,
prof. dr hab. inż. Grzegorz Masłowski,
prof. dr inż. Tadeusz Pałko,
prof. dr hab. inż. Aleksandra Rakowska,
dr hab. inż. Marcin Hołub

Harmonogram Konkursu:

27 lutego – 14 kwietnia 2017 r. - nadsyłanie zgłoszeń,

19 maja 2017 r. - ogłoszenie wyników Konkursu,

31 maja 2017 r. - wręczenie nagród podczas Międzynarodowego Dnia Elektryka w Koziennicach.

Formularze zgłoszeniowe proszę nadsyłać na adres mailowy: m.poneta@sep.com.pl.

Osobą odpowiedzialną za Konkurs jest Mariusz Poneta - Dział Organizacyjny Biura SEP tel. 533 314 914.

Formularz zgłoszeniowy powinien być wypełniony z wszelkimi danymi, umożliwiającymi identyfikację i kontakt do autorów, wraz z załącznikami (treść artykułu). Formularze niewypełnione poprawnie nie będą rozpatrywane.

oprac. Mariusz Poneta - Dział Organizacyjny Biura SEP

8. III FORUM KOBIET SEP

Kontynuując tradycję z lat poprzednich zapraszamy szanowne Koleżanki na III Dyskusyjne Forum Kobiet SEP, które odbędzie się w dniach 11-13 maja br. w Bielsku-Białej.

III Forum odbędzie się pod hasłem „**Kobieta elektryk/energetyk – wpływ zawodu na życie**”.

W programie przewidziane są:

- Wystąpienia koleżanek z różnych środowisk dotyczące ich doświadczeń z pracy w różnych gałęziach szeroko pojętej elektryki i energetyki - wpływ na życie osobiste.
- Seminarium z doradcą zawodowym Katarzyną Cieloch,
- Zwiedzanie elektrowni Żar-Porąbka,
- Udział w grillu i kolacji towarzyskiej,
- Zwiedzanie z przewodnikiem zamku i parku w Pszczynie.

Organizatorem spotkania jest Centralna Komisja ds. Członków Zwyczajnych SEP przy współpracy z koleżankami z Oddziału Bielsko-Bialskiego.

Do udziału zachęcamy wszystkie Panie związane z naszym Stowarzyszeniem: członkinie Oddziałów, jak również: niezrzeszone pracownice biur jednostek terenowych, agend, redakcji czasopism, członkinie sekcji, komitetów, komisji oraz sympatyczki SEP.

Zgłoszenia przyjmowane są w Dziale Organizacyjnym Biura SEP w terminie do 31 marca br. Oddziały zostały powiadomione e-mailowo (wielka prośba o umożliwienie Paniom uczestnictwa). Prosimy o śledzenie informacji, które będą sukcesywnie uzupełniane.

oprac. Józefa Okładło - przewodnicząca CK ds. CZ SEP

9. KONKURS NA NAJAKTYWNIJSZE KOŁO SEP

Ogłoszenie konkursu na najaktywniejsze koło SEP w roku 2016 - edycja 2017.

Harmonogram przebiegu konkursu:

15 marca 2017 r. - zakończenie przesyłania wniosków konkursowych – sprawozdań z działalności kół w 2016 r. przez Oddziały SEP do Biura SEP w Warszawie.

Do 30 kwietnia 2017 r. - Komisja Konkursu Kół SEP rozpatrzy zgłoszone wnioski i wytypuje propozycje laureatów Konkursu do decyzji Zarządu Głównego SEP.

Uroczyste wręczenie dyplomów i proporców laureatom Konkursu na najaktywniejsze koło SEP w 2016 r. planowane jest podczas centralnych obchodów Międzynarodowego Dnia Elektryki 2017.

Osobą odpowiedzialną za Konkurs jest Anna Klos - Dział Organizacyjny Biura SEP tel. 662 186 218.

Dokumenty do pobrania:

- [regulamin konkursu - nowelizacja](#),
- [załącznik nr 1 - zgłoszenie](#),
- [załącznik nr 2 - zasady zaliczania punktów konkursowych](#),
- [uchwała nr 121/2014-2018 Zarządu Głównego SEP z 20 lipca 2016 r. \(obowiązuje Koła SEP startujące od edycji 2017\)](#).

oprac. Anna Klos - Dział Organizacyjny Biura SEP

10. KALENDARIUM

27 lutego

1906 – zmarł Samuel Pierpont Langley (ur. 22 sierpnia 1834 r.) – amerykański fizyk, astronom oraz pionier w dziedzinie aeronautyki. Jego główną pasją naukową stanowiła aktywność słoneczna i jej wpływ na pogodę. W 1878 r. wynalazł bolometr usprawniający pomiary energii przenoszonej przez promieniowanie słoneczne i jest autorem metody Langleya, umożliwiającej określenie pochłaniania atmosfery a tym samym określenie stałej słonecznej.

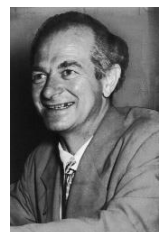

1932 - James Chadwick ogłosił na łamach tygodnika *Nature* odkrycie neutronu, za co w 1935 r. otrzymał Nagrodę Nobla z fizyki.

28 lutego

1683 – urodził się René Antoine Ferchault de Réaumur (zm. 17 października 1757 r.) – francuski fizyk i przyrodnik, pionier entomologii. Stworzył jedną ze skal termometrycznych, nazwaną od jego nazwiska skalą Réaumura (obecnie rzadko stosowana). Badał wytrzymałość i rozciągłość metali. Opracował sposób wyrobu szkła matowego. Jako przyrodnik pierwszy opisał życie społeczne pszczoł.

1901 – urodził się Linus Carl Pauling (zm. 19 sierpnia 1994 r. w Big Sur w stanie Kalifornia) – amerykański fizyk i chemik. Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie chemii w roku 1954 za badania fundamentalnych właściwości wiązań chemicznych i ich zastosowania do poznania struktur chemicznych skomplikowanych substancji. W roku 1962 otrzymał Pokojową Nagrodę Nobla za swój wkład w kampanię przeciwko próbom z bronią jądrową, która przyczyniła się do zaprzestania przez USA i ZSRR przeprowadzania próbných wybuchów jądrowych w atmosferze.

1 MARCA

1937 – uruchomiono rozgłośnię radiową Warszawa II.

1998 – uruchomiono sieć telefonii komórkowej Idea.

2004 – Polska przystąpiła do Europejskiej Organizacji Patentowej, organizacji udzielającej patentów europejskich i zrzeszającej państwa uznające na swoim terytorium płynącą z nich ochronę wynalazków. Od 1 października 2010 r., po akcesji Serbii, Europejska Organizacja Patentowa skupia 38 państw członkowskich. Jej siedzibą jest Monachium.

2 MARCA

1791 – we Francji bracia Chappe rozpoczęli eksperymenty z przesyłaniem wiadomości przy użyciu semaforowego telegrafu optycznego. W 1849 r. we Francji telegraf ten w okresie szczytu swojej popularności łączył za pośrednictwem 534 stacji przekaznikowych Paryż z 29 miastami, zapewniając znaczną szybkość przekazywania wiadomości (np. na trasie Paryż – Lyon, poprzez 20 stacji w ciągu 2 minut). W połowie XIX w. telegraf ten był już powszechny w Europie.

3 MARCA

1703 – zmarł Robert Hooke (ur. 18 lipca 1635 r.) – angielski przyrodnik, jeden z największych eksperymentatorów XVII w. Jest odkrywcą podstawowego prawa elastyczności (tzw. prawo Hooke'a), wykonał wiele obserwacji mikroskopowych i teleskopowych (odkrył m.in. istnienie gwiazd podwójnych, Wielkiej Czerwonej Plamy na Jowiszu w 1650 r.), wykonał też szkice powierzchni Marsa użyte 200 lat później do oszacowania szybkości rotacji tej planety. Hooke odkrył też istnienie komórek roślinnych.

1921 – założono Instytut Nielsa Bohra w Kopenhadze. Zajmuje się badaniami naukowymi w dziedzinach: astronomii, geofizyki, nanotechnologii, fizyki cząstek elementarnych, mechaniki kwantowej i biofizyki. Od 7 października 1965 r. (dnia jego 80. urodzin) oficjalnie nosi imię laureata Nagrody Nobla, Nielsa Bohra. Od początku roku 1993 został połączony z obserwatorium astronomicznym, Instytutem Geofizyki i Laboratorium Ørstedta jako wydział Uniwersytetu Kopenhaskiego.

4 MARCA

1877 – urodził się Zygmunt Okoniewski (zm. 23 marca 1936 r.) – specjalista z zakresu elektrotechniki, pionier polskiego przemysłu maszyn elektrycznych i transformatorów. Ukończył szkołę wyższą w Mittenweidzie, następnie Politechnikę w Charlottenburgu. Prezes Stowarzyszenia Elektryków Polskich w latach 1929-1930. Od 1909 r. współpracował z firmą Brown Boveri, przez 12 lat prowadził jej przedstawicielstwo w Kijowie i Warszawie. Był także współtwórcą i dyrektorem Polskich Zakładów Elektrycznych Brown Boveri w Żychlinie (1921 r.) i Cieszynie (1926 r.). Współzałożyciel czasopisma *Światło i siła*. Zmarł w wieku 59 lat i został pochowany na cmentarzu parafialnym w Żychlinie.

1913 - w Paryżu uruchomiono pierwsze na świecie budki telefoniczne z ogólnie dostępnymi telefonami.

5 MARCA

1827 – zmarł Pierre Simon de Laplace (ur. 23 marca 1749 r. w Beaumont-en-Auge) – francuski matematyk, astronom, geodeta i fizyk, jeden z twórców teorii prawdopodobieństwa, zwolennik subiektywnej interpretacji prawdopodobieństwa, na podstawie której dokonał m.in. obliczeń masy Saturna, które odbiegają od współcześnie uznanej wartości o mniej niż 1%.

1827 – zmarł Alessandro Volta, włoski fizyk (ur. 1745 r.).

1949 – urodził się Jerzy Zdzisław Suchański – polityk, samorządowiec, inżynier elektryk, w latach 1994–1996 prezydent Kielc, senator IV i V kadencji. Ukończył studia w Kielecko-Radomskiej Wyższej Szkole Inżynierskiej w Kielcach, na Politechnice Warszawskiej obronił doktorat z elektryki. Pracował m.in. jako dyrektor naczelny Przedsiębiorstwa Elektryfikacji i Technicznej Obsługi Rolnictwa „Eltor”. Od 1971 r. wykładał elektrotechnikę na Politechnice Świętokrzyskiej.

oprac. Jerzy Szczurowski - SEP COSiW
(źródło pl.wikipedia.org)

11. OSOBOWOŚĆ NAUKI

Alessandro Giuseppe Antonio Anastasio Volta (ur. 18 lutego 1745 r. w Como, zm. 5 marca 1827 r. tamże) – włoski fizyk, wynalazca, konstruktor, fizjolog, hrabia, tercjarz franciszkański. Rodzice Alessandro obawiali się, że jest on upośledzony, ponieważ do 5 roku życia nie potrafił mówić.

Jednak, gdy zaczął uczęszczać do miejscowej szkoły prowadzonej przez jezuitów, okazało się, że młody Volta znacznie przewyższa intelektualnie większość rówieśników.

Od najmłodszych lat wykazywał ogromne zainteresowanie fizyką, a zwłaszcza elektrycznością. W wieku osiemnastu lat zaczął korespondować ze znanym paryskim fizykiem Abbe Nolletem. W 1774 r. skonstruował elektrofor, umożliwiający elektryzowanie ciał.

W 1776 r. odkrył metan. Eksperymentował z zapalaniem gazów w zamkniętej przestrzeni przy użyciu iskry elektrycznej. W roku 1781 r. skonstruował elektroskop, umożliwiający pomiary elektryczności. W 1782 r. skonstruował kondensator. W 1800 r. skonstruował ogniwo Volty przez zanurzenie płytek miedzi i cynku w wodnym roztworze kwasu siarkowego, a w 1801 r. zaprezentował przed samym Napoleonem Bonaparte stos Volty. Zafascynowany cesarz uczynił go hrabią, senatorem Królestwa Włoch, odznaczył specjalnym medalem i wyznaczył bardzo wysoką stałą pensję. Prócz tego Volta otrzymał także Legię Honorową. W 1779 r. Alessandro Volta został profesorem fizyki na uniwersytecie w Pawii. Zajmował to stanowisko przez 25 lat. W 1794 r. Volta pojął za żonę Teresę Peregrini, córkę Ludovico Peregriniego. Przez wiele lat prowadził spór dotyczący natury elektryczności z Luigim Galvanim. Na jego cześć jednostkę napięcia elektrycznego nazwano wolt.

oprac. Jerzy Szczurowski - SEP COSiW
(źródło pl.wikipedia.org)

12. WARTO PRZECZYTAĆ

W dniu 28 lutego br. ukazał się marcowy (210) numer *Miesięcznika SEP INPE*. stałych Czytelników zachęcamy do lektury czasopisma, a wszystkich zainteresowanych zapraszamy do dołączenia do grona prenumeratorów. Informacje na stronie www.re-dinpe.com.

oprac. Jarosław Topolski - ZW INPE

Tydzień w SEP [119] 27 lutego - 5 marca 2017

Zespół redakcyjny:

Olga Górczak - redaktor naczelny, Katarzyna Gut - sekretarz, Bolesław Pałac, Krzysztof Lewandowski - redaktor techniczny
Krzysztof Woliński - rzecznik prasowy SEP

KONTAKT Z REDAKCJĄ:

ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa,
tel. (22) 556 43 05, kom. 533 314 914
e-mail: redakcja.sep@sep.com.pl